

сприятиме усвідомленню власної національної ідентичності та формуванню толерантного ставлення до інших культур;

експериментально доведено, що інтегроване навчання активізує пізнавально-комунікативні здібності учнів; забезпечує зв'язок різних видів діяльності на уроці; дає змогу досягти органічного поєднання логіко-понятійного та емоційно-образного компонентів у процесі пізнання, посилює практичну спрямованість навчання;

застосовано результати дослідження до підготовки підручників і посібників з мов та літератур національних меншин:

створено рукопис підручника “Російська мова і література. Інтегрований курс. 11 клас”;

триває підготовка рукописів навчально-методичного посібника “Методика роботи з культурологічними текстами на уроках мови іврит у ліцеї”, “Методика компетентісно орієнтованого навчання ромської мови в школі”, “Методика роботи з культурологічними текстами на уроках новогрецької мови у 10-11 класах”.

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ МОВ І ЛІТЕРАТУР НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У ЛІЦЕЇ

*Л.І. Курач, канд. пед. наук
О. Л. Фідкевич, канд. філ. наук*

Під час експериментальної перевірки науково-методичних засад інтегрованого підходу до навчання мов і літератур національних меншин у ліцеї було здійснено апробацію навчальних матеріалів підручників “Російська мова і література”. Інтегрований курс. 10 – 11 класи та експериментально перевірено ефективність розробленої методики, що спрямована на ефективну реалізацію цього курсу.

На основі аналізу дослідження: підтверджено робочу гіпотезу про те, що запровадження інтегрованого курсу створює нові умови для ефективної реалізації компетентісно орієнтованого навчання учнів-старшокласників, що сприяють формуванню основних ключових компетентностей, визначених новою програмою, зокрема продуктивному формуванню комунікативної компетентності.

Інтегрований підхід посилює практичну спрямованість навчання, дає учням можливість більш ефективно визначати комунікативні стратегії у своїй діяльності; дає можливість цілеспрямоване формувати культуру усного та писемного мовлення, умінь використовувати

мовні засоби залежно від функціонального різновиду мови; розвиток умінь будувати свою промову відповідно до конкретної мовної ситуацією, визначати мету спілкування, враховувати тип і наміри адресату мовлення, вибирати ефективні моделі спілкування, оцінювати власне мовлення і бути готовим до його осмисленої корекції.

Доведено вмотивованість застосування пропонованої методики, що має цілісний характер, спирається на науково виважені й апробовані дидактичні й лінгводидактичні принципи, передбачає використання активних форм навчально-пізнавальної діяльності, що сприяє формуванню цілісного світогляду, підвищенню пізнавальних інтересів учнів, їхньому творчому самовираженню, розвитку критичного мислення; самоорганізації та самовдосконалення, ефективній орієнтації в сучасному інформаційному просторі;

У результаті експериментального наукового дослідження, яке проводилося в школах з російською мовою навчання відзначено зростання контрольних показників, таких як: здатність до побудови промови відповідно до конкретної мовної ситуації – на 6,8 %, до адекватного оцінювання власного мовлення та його корекції – на 10 %, здійснення комплексного філологічного аналізу текстів, який передбачав, осмислення як ідейно-образного, морального змісту, композиції, характеристики персонажів, так і його художньої форми, індивідуального стилю письменника, мовних засобів його вираження – на 9,2%, до створення усних та письмових висловлювань (повідомлення, виступи, резюме, есе) – на 10,2%.

Зроблено висновок, що інтегрований підхід до навчання мов і літератур національних меншин у ліцеї є актуальним і перспективним.

Отримані результати було застосовано до удосконалення змісту, методів і прийомів навчання російської мови і літератури у ліцеї на засадах компетентнісного підходу та підготовки рукописів підручників “Російська мова та література. Інтегрований курс” для 10, 11 класів закладів середньої загальної освіти України.

ФІЛОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ У ПОБУДОВІ ЗАВДАНЬ ДО ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ В ІНТЕГРОВАНИХ ПІДРУЧНИКАХ “РОСІЙСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА” ДЛЯ 10, 11 КЛАСІВ

В. В. Снегір'ова, канд. пед. наук

Філологічний аналіз тексту є чільним у побудові завдань до художнього твору в інтегрованих підручниках “Російська мова та література” для 10 і 11 класів. Він спрямований на реалізацію комуні-